

[ID-nr]	Dagaktivitetstilbud til personer med demens og kognitiv svikt	
1. Definisjon	Andel hjemmeboende personer med demens og kognitiv svikt med vedtak om dagaktivitetstilbud	
2. Sektor	Kommunale helse- og omsorgstjenester	
3. Fagområde	Omsorg	
4. Type	Prosess	
5. Primær dimensjon av kvalitet (Velg en)	Tilgjengelig og rettferdig fordelt	
6. Evt. sekundær dimensjon av kvalitet	Utnytte ressurser	
7. Fokusområde	Tilgang og fordeling av tjenester	
Godkjenning		
8. Godkjent dato først gang	November 2017	
9. Godkjent av	HelseDirektoratet	
10. Revisjonshistorikk	Ny indikator	
Faglig begrunnelse/målsetning		
11. Begrunnelse for valg	<p>I Helse- og omsorgstjenesteloven § 3-2 (1) beskrives kommunens ansvar for å tilby helse- og omsorgstjenester. Kommunen har foreløpig ikke en lovpålagt plikt til å tilby dagaktivitetstilbud for personer med demens, men innenfor rammene av forsvarlighetskravet kan kommunen velge å organisere tjenester i form av dagaktivitetstilbud når dette er hensiktsmessig. Dagaktivitetstilbud for personer med demens kan derfor for eksempel gis for å dekke deltagerens behov for aktivisering, tilsyn og omsorg, oppfølging av ernæring, personlig assistanse, eller som avlastning for pårørende. Dagaktivitetstilbud bør tilby aktiv omsorg med meningsfulle aktiviteter, og ha fokus på ressurser, interesser, lokale forhold og aktiviteter, som deltagerne kan mestre.</p> <p>Demensplan 2020 (2) har som mål at personer med demens skal få muligheter til å leve et aktivt liv, og pårørende skal gis støtte og avlastning. Dagaktivitetstilbud bør være et sentralt ledd i tiltakskjeden til personer med demens og deres pårørende. Når Demensplan 2020 er gjennomført skal kommunene ha en lovfestet plikt til å tilby et tilrettelagt dagaktivitetstilbud for personer med demens.</p> <p>Denne indikatoren vil vise hvor stor andel av hjemmeboende personer med demens som har et dagaktivitetstilbud og om tilbudet varierer over tid.</p>	
12. Målsetning	Det forventes at andelen personer med demens med dagaktivitetstilbud er på et forsvarlig nivå og at det ikke er uønskede variasjoner mellom kommuner.	
13. Målgruppe for denne indikatoren (Beskriv formål med denne indikatoren per aktuell målgruppe)	8.1. Politiske aktører	Politiske aktører blir varslet om det er uønskede variasjoner mellom kommuner/fylker.
	8.3. Ledelse i sektor	Statlig, fylkeskommunal og kommunal ledelse kan benytte resultatet for tilsyn, planlegging og forbedring av tilgjengelighet av tjenesten.
	8.4. Helsepersonell	Helsepersonell kan benytte resultatet til behovskartlegging og planlegging.
	8.2. Innbygger/ pasient/bruker/ pårørende/media	Informasjon til søker og pårørende om andel av personer med demens som har et dagaktivitetstilbud
14. Begrepsavklaringer	<p>Dagaktivitetstilbud:</p> <p>Innhold og formål i tilbudet vil kunne variere, både ut fra hvilket bistandsnivå de som skal motta tilbudet har og lokale forhold. Lavtersktilbud/åpne kommunale tilbud der personer gjøres oppmerksom på tilbudet og kan komme og gå uten avtaler, skal ikke registreres (Fra IPLOS-registeret, Veileder for personell i kommunale helse- og omsorgstjenester) (3).</p> <p>Demens:</p> <p>Demens er en fellesbenevnelse for flere hjernesykdommer som oftest opptrer i høy alder og fører til</p>	

	<p>kognitiv svikt. Det vanligste kjennetegnet på demenssykdom er hukommelsessvikt. Alzheimers sykdom er den vanligste sykdommen som gir demens.</p> <p>I Norge antar vi at det er nærmere 80 000 personer med demens. Hvert år får cirka 10 000 nye personer denne sykdommen. Sykdomsforløpet hos personer som har demens kan variere. Det vanligste er gradvis nedsatt mestringsevne. Symptomene er ofte få og knapt merkbare i starten, men blir etter hvert flere og tydeligere. Ofte utvikles demens over en 10–12-års-periode.</p>
Beregning	
15. Utvalg i fokus (teller)	<p>Måltall 1: Summen av alle hjemmeboende personer med registrert demensdiagnose i en kommune som per 31.12 som har vedtak om dagaktivitetstilbud. Registrert med følgende i IPLOS-registeret: Er iverksatt med tjenestekode 4. Diagnosekoder: ICPC-1 og ICPC-2: P70 ICD-10: F00-F03, samt G30</p>
16. Sammenligningsgrunnlag (nevner)	<p>Måltall 1: Summen av hjemmeboende personer med demens i en kommune per 31.12. Registrert med følgende i IPLOS-registeret: Diagnosekoder: ICPC-1 og ICPC-2: P70 ICD-10: F00-F03, samt G30</p>
17. Hovedmåltall	<p>Måltall 1: Andel hjemmeboende personer med demens som har vedtak om dagaktivitetstilbud</p>
18. Andre måltall	<p>Måltall 2: Andel hjemmeboende personer med kognitiv svikt som har vedtak om dagaktivitetstilbud. Registrert med følgende i IPLOS-registeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funksjonskode 15 (Hukommelse) med funksjonsverdi fra 3 til 5 • Dagsenteraktivitet: tjenestekode 4. <p>Måltall 3: Antall hjemmeboende personer med demens med vedtak om dagaktivitetstilbud, teller</p> <p>Måltall 4: Antall hjemmeboende personer med demens, nevner</p> <p>Måltall 5: Antall hjemmeboende personer med kognitiv svikt med vedtak om dagaktivitetstilbud, teller. Registrert med følgende i IPLOS-registeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funksjonskode 15 (Hukommelse) med funksjonsverdi fra 3 til 5 • Dagsenteraktivitet: tjenestekode 4. <p>Måltall 6: Antall hjemmeboende personer med kognitiv svikt, nevner. Registrert med følgende i IPLOS-registeret:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Funksjonskode 15 (Hukommelse) med funksjonsverdi fra 3 til 5 <p>Måltall 7: Estimert antall hjemmeboende personer med demens som mottar dagaktivitetstilbud med tilskudd fra Helsedirektoratet (4)</p> <p>Måltall 8: Antall plasser dagaktivitetstilbud med tilskudd fra Helsedirektoratet</p>
19. Presiseringer rundt utvalg	<p>Søkere/tjenestemottakere med diagnosen demens/kognitiv svikt som bor på langtidsopphold institusjon ekskluderes.</p>
20. Manglende rapportering	Ikke relevant
21. Teknisk beregning av indikator	Ikke relevant
22. Nivå for publisering eksternt	Land, fylker, kommuner
23. Standard klassifikasjoner	Tjenestevariabel i IPLOS: Inneholder informasjon som beskriver vedtak/avgjørelse og bruk av kommunale tjenester.
Datainnsamling/kilder	
24. Datakilder	<p>Måltall 1-6: Helsedirektoratet, Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk (IPLOS). SSB er databehandleransvarlig. Måltall 7-8: Helsedirektoratets tilskuddsordning til kommunale dagaktivitetstilbud for personer med demens</p>
25. Bearbeiding/revisjon av data	<p>Måltall 1-6: Individbaserte pseudonymiserte data sendes årlig til SSB fra kommunene. Dataene publiseres på kommunenivå i statistikkbanken. Kommunen kan til enhver tid hente ut rapporter på enhetsnivå og på kommunenivå ved hjelp av sumrapporter i den elektroniske pasientjournal/saksbehandlingssystem. Måltall 7-8: Kommunene søker om tilskudd til etablering av dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens. Helsedirektoratet lager årlige oversikter over tildelte tilskudd.</p>
26. Type datakilde og lovhemmel	<p>Rapportering til IPLOS-registeret er obligatorisk for kommunene og er regulert av Forskrift om pseudonymt register for individbasert helse- og omsorgsstatistikk (5)</p>

27. Hyppighet for innsamling av data hos datakilde	Årlig
28. Aktualitet og hyppighet ved publisering som nasjonal kvalitetsindikator	Årlig
Tolkning av tallene	
29. Sammenlignbarhet over tid og sted	Publisering av denne indikatoren vil bidra til at registreringspraksis i kommunen blir bedre, og det vil etter hvert gi et riktigere bilde av tilbudet i kommunene. Resultatet fra denne indikatoren egner seg for sammenlikning mellom kommuner over tid og til sammenlikning innad i egen kommune.
30. Feilkilder og usikkerhet	Resultatene må tolkes med forsiktighet. Mange personer med demens er ikke diagnostisert, og diagnoser er generelt underreportert i IPLOS-registeret. Pga at antallet mottakere per kommune er lavt, vil gjennomsnittet kunne påvirkes av enkeltmottakere. En risikere derfor at resultatene ikke er representative for hva kommunen tilbyr pga skjevt utvalg. Det er overlapp mellom brukere med demens og kognitiv svikt (måltall 1 og 2). Personer med demens vil generelt ha kognitiv svikt, men ikke alle med kognitiv svikt har demens. Måltallene for kognitiv svikt vil dermed favne også andre brukergrupper enn personer med demens.
31. Særskilt informasjon for tolkning av denne indikatoren	Måltall 1-6: Andeler er beregnet per 31.12. Måltall 7-8: Antall brukere ved tidspunkt for videreføring av tilskudd fra tidligere år, samt kommunens søknad om nye tilskudd.
32. Relaterte indikatorer	Dagaktivitetstilbud til personer med utviklingshemming
Videreutvikling	
33. Videre utvikling av datakilder/indikator	
Publisering	
34. Publiseringsarena	www.helsenorge.no
35. Andre publiseringsarena	www.hesledirektoratet.no
Referanser	
36. Referanser	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2011-06-24-30 2. Demensplan 2020 https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/demensplan-2020/id2465117/ 3. IPLOS Veileder for personell i kommunale helse- og omsorgstjenester https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/iplos-veileder-for-personell-i-kommunale-helse-og-omsorgstjenester 4. Helsedirektoratets tilskuddsordning til kommunale dagaktivitetstilskudd for personer med demens https://helsedirektoratet.no/demens/dagaktivitetstilbud-for-personer-med-demens 5. Forskrift om pseudonymt register for individbasert helse- og omsorgsstatistikk https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2006-02-17-204